

ÚZEMNĚ ANALYTICKÉ PODKLADY SO ORP OLOMOUC

VI. AKTUALIZACE

PŘÍLOHA

**PŮDORYSNÁ TYPOLOGIE
SÍDEL SO ORP OLOMOUC**

**POPIS JEJICH
URBANISTICKÉ HODNOTY**

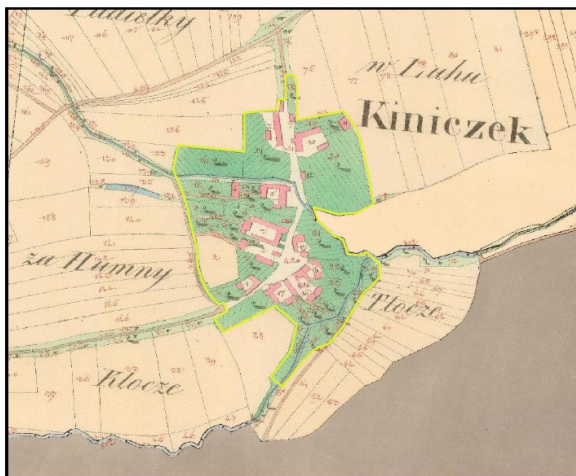
Kategorizace sídel dle urbanistické hodnoty

Urbanistickou hodnotu sídel lze určit z míry zachovalosti historické půdorysné struktury, historického stavebního fondu a ze způsobu, jakým do sídla vstoupila následná (novodobá) zástavba.

V ORP Olomouc lze takto rozlišit čtyři základní skupiny sídel, které jsou následně podrobněji členěny:

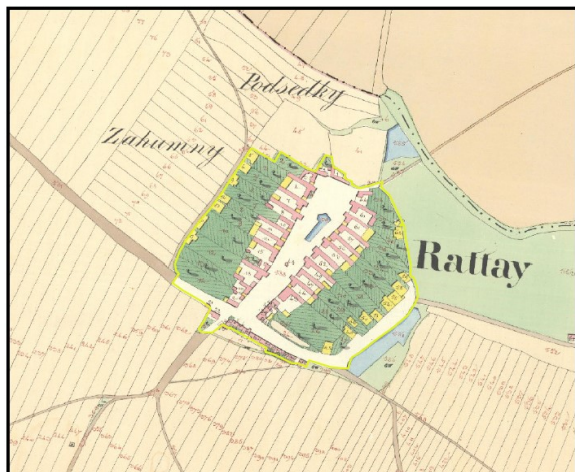
1. **Sídla vysoké urbanistické hodnoty**
2. **Sídla průměrné urbanistické hodnoty**
3. **Sídla nízké urbanistické hodnoty**
4. **Sídla proměnlivé urbanistické hodnoty**

1A – sídla vysoké urbanistické hodnoty – sídla se zcela dochovaným či mírně narušeným historickým stavebním fondem, u nichž novodobá stavební aktivita nenastala, či víceméně nerušivě vstoupila do sídelního obrazu. Jedná se především o drobnější sídla ležící v odlehlých pozicích, která zůstala stranou urbanizačních tlaků.

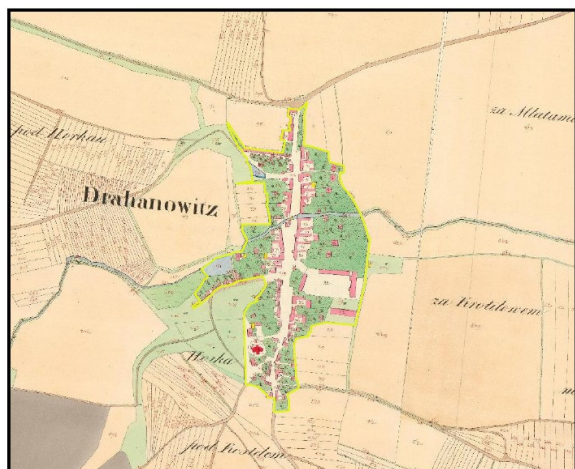
Zdroj dat: MMOL ODUR, CUZK

1B – sídla vysoké urbanistické hodnoty – sídla se zcela dochovaným či mírně narušeným historickým stavebním fondem, jejich siluetu nepříznivě ovlivnila novodobá obytná zástavba, a stavby a areály zemědělské či průmyslové výroby. Rušivé složky půdorysu sídla nejsou plošně rozsáhlé a jsou prostorově odděleny od historické struktury sídla, které zůstává kompaktní.

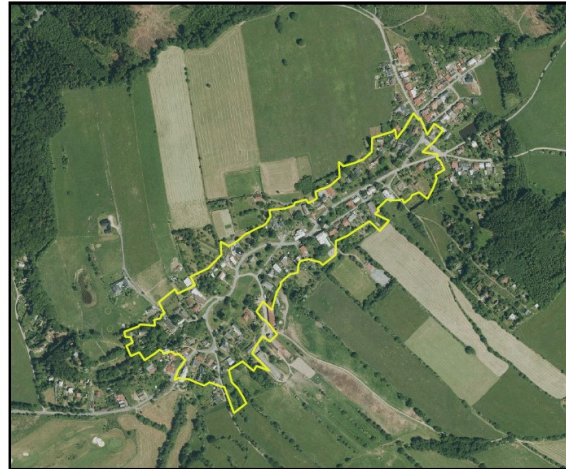
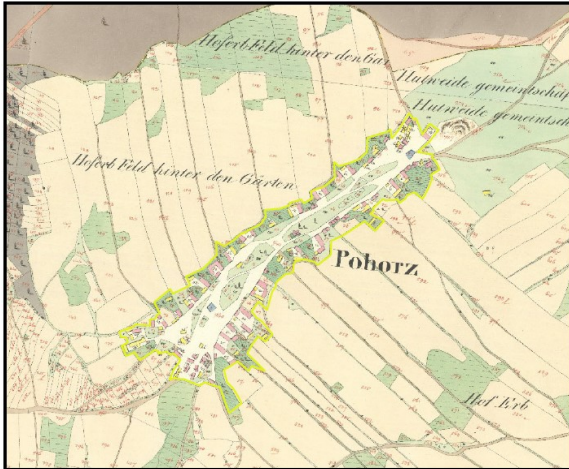

Zdroj dat: MMOL ODUR, CUZK

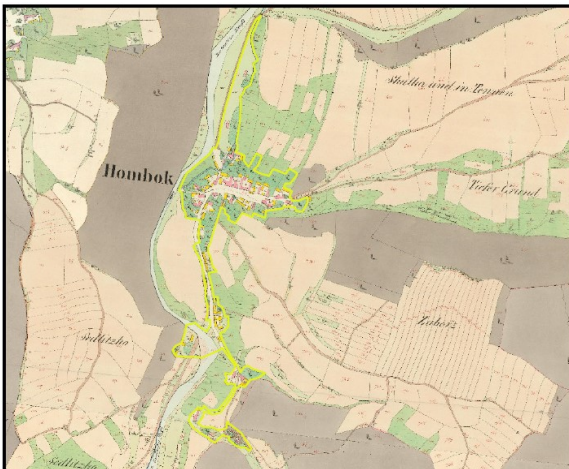
2A – sídla průměrné urbanistické hodnoty – sídla, jejichž historická zástavba byla pouze velmi málo narušena ztrátami v původním stavebním fondu, rušivá novodobá výstavba však zasahuje bezprostředně do vnitřního organismu sídla. Rušivou složku představují také komplexy zemědělské či průmyslové výroby, které svou hranicí navazují přímo na vnější linii sídelního jádra (u kompaktních půdorysných forem) či jednotlivé obytné stavby uplatňující se pohledově přímo ve vnitřním obraze sídla (v uprázdněných pozicích po původní zástavbě u kompaktních půdorysných forem).

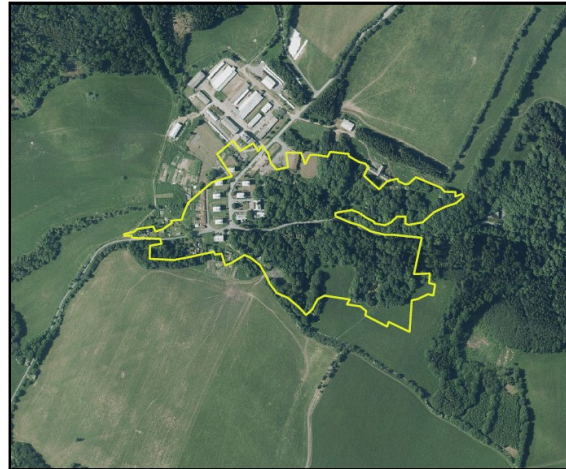
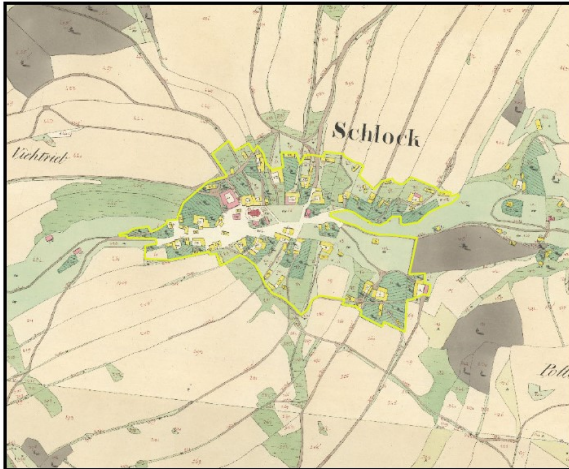
2B – sídla průměrné urbanistické hodnoty – sídla s oslabeným historickým stavebním fondem, jejichž silueta je narušena individuální či plošnou obytnou a rekreační výstavbou, zemědělskými, event. průmyslovými stavbami nebo areály, avšak původní urbanistický typ je alespoň z části čitelný a je možno na něj v případném budoucím stavebním rozvoji navázat. Rušivé komplex zástavby jsou nejčastěji umístěny v oddělené pozici od sídla.

3A – sídla nízké urbanistické hodnoty – sídla, jejichž historická struktura zanikla, či existuje pouze jako torzo. Historický stavební fond je prakticky zlikvidovaný, novodobý obraz je tvořen zástavbou bez jakýchkoli urbanistických hodnot. Existují zde však uprázdněné pozice po zaniklé zástavbě, které umožňují obnovu jádrové části sídla s jasně definovaným veřejným prostorem.

3B – sídla nízké urbanistické hodnoty – původní struktura těchto sídel zanikla, je nenávratně narušena nepřiměřenou novodobou zástavbou a centrální části sídla jsou prakticky neobnovitelné.

Zdroj dat: MMOL ODUR, CUZK

4A – sídla proměnlivé urbanistické hodnoty – menší sídla se zcela zachovalým či velmi málo narušeným historickým stavebním fondem s velmi dobře dochovaným historickým půdorysem. Siluetu nepříznivě ovlivnila plošně rozsáhlá novodobá zástavba, především individuální a plošná obytná výstavba většího rozsahu v nevhodných prostorových pozicích, event. stavby zemědělské a průmyslové výroby. Rušivé složky jsou prostorově odděleny od sídla a sídelní jádro zůstává kompaktní a čitelně vymezeno.

Zdroj dat: MMOL ODUR, CUZK

4B – sídla proměnlivé urbanistické hodnoty - větší sídla a městské aglomerace jejichž historický stavební fond zůstává zachovalý či málo narušen. Navazující plošná zástavba, která sídelní jádra prakticky pohlcuje, však postrádá jakoukoli urbanistickou koncepci a celkovou siluetu sídla degraduje. Často se jedná o větší a spádová sídla u

nichž došlo k pohlcení historického jádra plošnou obytnou výstavbou, která charakter enklávy zcela proměnila. Do této skupiny patří také původně samostatné historické osady později aglomerované do struktury města jako městské části.

Historická půdorysná struktura zůstává čitelná, historický stavební fond mírně narušený, novodobá výstavba však bezprostředně navazuje a zasahuje do vnitřního organismu sídla. Průmyslový nebo zemědělský areál jako rušivá složka svoji hranici přímo navazuje na hranici sídelního jádra.

Zdroj dat: MMOL ODUR, CUZK

Principy ochrany hodnot

1A – sídla vysoké urbanistické hodnoty
Nejvyšší stupeň ochrany existující siluety sídla. Vzhledem k prokazatelným urbanistickým hodnotám enkláv je nezbytné novou výstavbu nepovolovat zejména tam, kde historický půdorys sídla neprošel prakticky žádnými výraznějšími změnami. Ve výjimečných případech je možno doplnit prostorové rezervy po zaniklé zástavbě. Všechny nově navrhované stavby by měly podléhat nejpřísnější regulaci podle zásad odpovídajících urbanistickému typu struktury sídla.
1B – sídla vysoké urbanistické hodnoty
Nejvyšší stupeň ochrany historické siluety sídla. V lokalitách, kde již novodobá zástavba vytvořila určité kompaktnější formy, je možno připustit pouze jejich lokální zahuštění. Rušivý účinek staveb areálů je žádoucí oslabit prostorovým odcloněním, u nevýraznější působících staveb je v dalších fázích nezbytné uvážit a podpořit eventuální přestavbu a objemovou redukci, případně jejich odstranění.
2A – sídla průměrné urbanistické hodnoty
Platí vysoký stupeň ochrany dochované historické půdorysné struktury. Zástavba v prostoru sídelního jádra by měla podléhat přísné regulaci podle zásad odpovídajících urbanistickému typu, ideálně jako obnova zaniklého stavebního fondu. Zástavba mimo původní strukturu by měla být realizována tak, aby nenarušila charakteristickou půdorysnou formu.
2B – sídla průměrné urbanistické hodnoty
Platí vysoký stupeň ochrany historické půdorysné struktury. Zástavba v prostoru sídelního jádra by měla podléhat přísné regulaci podle zásad odpovídajících urbanistickému typu, aby mohla být obnovena původní silueta sídla. Nově realizované objekty mimo historickou strukturu by měly navazovat na existující celky, vždy však takovým způsobem, aby nebyla narušena charakteristická půdorysná forma. Rušivý účinek staveb a areálů je žádoucí oslabit prostorovým odcloněním, u nevýrazněji působících staveb je v dalších fázích nezbytné uvážit a podpořit eventuální přestavbu a objemovou redukci, případně jejich odstranění.
3A – sídla nízké urbanistické hodnoty
V případě obnovy zaniklé zástavby v prostoru historického jádra by se mělo postupovat podle zásad odpovídajících urbanistickému typu sídla tak, aby rozsah původní struktury byl alespoň rámcově obnoven. Další stavební rozvoj mimo původní jádro je při dodržení základních urbanistických pravidel nezbytné uskutečňovat v rámci prostorových rezerv existujících obytných celků a zabránit tak nekontrolovatelnému rozpínání enkláv do volné krajiny
3B – sídla nízké urbanistické hodnoty
Je zapotřebí eliminovat nejrušivější prvky v sídelním obraze, ať již prostorovou segregací (např. izolační zelení), event. stavebními úpravami či odstraněním staveb, zahušťováním existující zástavby a vytvářením jasněji formulovaných celků s čitelným veřejným prostorem. Při dalším stavebním rozvoji je třeba mít na zřeteli ochranu navazující krajiny a zabránit plošnému rozvoji mimo současný intravilán. Pro zástavbu platí pouze základní urbanistické zásady.
4A – sídla proměnlivé urbanistické hodnoty
Platí vysoký stupeň ochrany dochovaného historického stavebního fondu – zástavba v prostoru sídelního jádra by měla podléhat přísné regulaci podle zásad odpovídajících urbanistickému

typu, pouze jako obnova zaniklých objektů. Je nezbytné zachovat prostorové oddělení sídelního jádra a navazující zástavby, budoucí sídelní rozvoj je při dodržení základních urbanistických pravidel možné realizovat výhradně ve vazbě na celky mimo historické jádro sídla.

4B – sídla proměnlivé urbanistické hodnoty

Vysoký stupeň ochrany dochovaného historického stavebního fondu s důrazem na udržení urbanistické hodnoty jádra. Zástavba v prostoru sídelního jádra by měla být realizována pouze jako obnova zaniklých objektů a podléhat přísné regulaci podle zásad odpovídajících urbanistickému typu. Tam, kde plošná zástavba bezprostředně nenavazuje na historické jádro je nezbytné docílit prostorového oddělení návrhem nezastavitelných ploch. Další výstavba by měla podléhat pouze nejzákladnější regulaci, aby zůstaly zachovány krajinné hodnoty a silueta sídla nebyla dále narušována.

Sídla dle historické půdorysné formy a jejich urbanistická hodnota

obec	katastrální území	lokalita	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Drahanovice	Luděřov	Kníničky	vyšoká 1A	Malá návesní ves	malé sídlo s dochovanou původní urbanistickou strukturou, novodobá zástavba takřka nenastala	do 1434 (první písemná zmínka 1359)	Kyničky, Kynicky, Kyniček
Charvátý	Čertoryje	Čertoryje	vyšoká 1B	Neortogonální návesní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	mírně narušený historický stavební fond, novodobá zástavba není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá a je prostorově oddělena od historické struktury, která zůstává kompaktní	do 1434 (první písemná zmínka 1234)	Čertorei
Kožušany-Tážaly	Tážaly	Tážaly	vyšoká 1B	Neortogonální návesní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	mírně narušený historický stavební fond, novodobá zástavba není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá a je prostorově oddělena od historické struktury, která zůstává kompaktní	do 1434 (první písemná zmínka 1078)	Tazaly, Tažal
Křelov-Břuchotín	Břuchotín	Břuchotín	vyšoká 1B	Neortogonální návesní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	Velmi málo narušený historický stavební fond, novodobá zástavba není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá a je prostorově oddělena od historické struktury, která zůstává kompaktní	do 1434 (první písemná zmínka 1284)	Břuchotein
Liboš	Krnov	Krnov	vyšoká 1B	Parcelační jednořadá ves novověkého založení	Malé sídlo, velmi málo narušený historický stavební fond, novodobá zástavba není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá a je prostorově oddělena od historické struktury	1649-1848 (první písemná zmínka 1789)	Krňov, Jägersfeld

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Liboš	Liboš	Jílkov	vyšoká 1B	Parcelační jednořadá (řádková) lokace vsi novověkého založení	Malé sídlo, takřka úplně zachovalý historický stavební fond, novodobá zástavba není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá a je prostorově oddělena od historické struktury, také rozsáhlý zemědělský areál mimo	1649-1848 (první písemná zmínka 1786)	Jilkow, Jilkendorf
Luběnice	Luběnice	Luběnice	vyšoká 1B	Neortogonální návesní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	mírně narušený historický stavební fond, novodobá zástavba není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá a je prostorově oddělena od historické struktury, která zůstává kompaktní	do 1434 (první písemná zmínka 1297)	Luběnitz
Olomouc	Topolany	Topolany	vyšoká 1B	Neortogonální návesní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	Zachovalý historický stavební fond. Novodobá zástavba (individuální obytná) nevstoupila ve větší míře rušivě do historických struktur, rozvíjela se v menší míře a odděleně od jádrové části	do 1434	Topolan
Příkazy	Příkazy	Příkazy	vyšoká 1B	Neortogonální návesní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	urbanisticky velmi zachovalé větší sídlo, mírně narušené novodobou zástavbou v historických zahradách, individuální zástavba mimo jádro není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá, zem. areál v oddělené pozici od sídla	do 1434 (první písemná zmínka 1250)	Przikas, Příkas

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Suchonice	Suchonice	Suchonice	vysoká 1B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vřetenovitého tvaru	Menší sídlo, velmi málo narušený historický stavební fond, novodobá zástavba není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá a je prostorově oddělena od historické struktury, (mimo 2 domy v historických zahradách kolem jádra) která zůstává kompaktní	do 1434 (první písemná zmínka 1303)	Suchonitz
Štěpánov	Moravská Huzová	Moravská Huzová	vysoká 1B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vřetenovitého tvaru	Menší sídlo, velmi málo narušený historický stavební fond, novodobá zástavba není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá a je prostorově oddělena od historické struktury (mimo zavezení vodní plochy na vedlejší návsi) která zůstává kompaktní	do 1434 (první písemná zmínka 1135)	Moravská Husová, Česká Husová, Moravská Húzová, Böhmisch Hause
Štěpánov	Stádlo	Stádlo	vysoká 1B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vřetenovitého tvaru	malé sídlo, velmi málo narušený historický stavební fond, novodobá zástavba rušivě pronikla do historického jádra pouze v malé míře, zástavba mimo jádro není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá	do 1434 (první písemná zmínka 1296)	Stodola, Staadl

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Štěpánov	Moravská Huzová	Dědinka	vysoká 1B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vřetenovitého tvaru	Menší sídlo, velmi málo narušený historický stavební fond, novodobá zástavba není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá a je prostorově oddělena od historické struktury (mimo zavezení vodní plochy na vedlejší návsi) která zůstává kompaktní	do 1434 (první písemná zmínka 1409)	
Těšetice	Rataje u Olomouce	Rataje	vysoká 1B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vřetenovitého tvaru	vesnická památková zóna – menší sídlo se zcela zachovalým historickým stavebním fondem, siluetu nepříznivě ovlivnila novodobá zástavba v těsné blízkosti historických struktur (areál výroby a individuální obytná)	do 1434 (první písemná zmínka 1135)	Rataj, Rattaj
Těšetice	Vojnice u Olomouce	Vojnice	vysoká 1B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vidlicového tvaru	Zachovalý historický stavební fond s menším úbytkem. Novodobá zástavba (individuální obytná) nevstoupila rušivě do historických struktur, rozvíjela se v menší míře a odděleně od jádrové části	do 1434 (první písemná zmínka 1275)	Ohnice, Ohnitz
Tršice	Lipňany	Lipňany	vysoká 1B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi kyjovitého tvaru	Takřka nenarušený historický stavební fond, rušivá novodobá zástavba pronikla ojediněle bezprostředně do vnitřního organismu sídla v nevhodných pozicích mimo historickou stopu stavby	do 1434 (první písemná zmínka 1281)	Lipnian

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Tršice	Přestavky	Přestavky	vyšoká 1B	Neortogonální návěsí lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	Takřka nenarušený historický stavební fond, rušivá novodobá zástavba není vzhledem k velikosti sídla veliká a je oddělena od historických struktur	do 1434 (první písemná zmínka 1358)	Přestawlk
Tršice	Vacanovice	Vacanovice	vyšoká 1B	Neortogonální návěsí lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší kyjovitého tvaru	velmi málo narušený hist. stavební fond, rušivá novodobá zástavba není rozsáhlá, ojediněle pronikla i do vnitřního organismu sídla v nevhodných pozicích mimo historickou stopu stavby, zemědělský areál navazuje přímo na sídelní jádro	do 1434 (první písemná zmínka 1353)	Vaconovice, Vacenovice, Watanowitz
Tršice	Zákřov	Zákřov	vyšoká 1B	otogonální ulicová jednostranná (nelokační) ves středověkého založení	malé sídlo, velmi málo narušený historický stavební fond, novodobá zástavba rušivě pronikla do historického jádra pouze v malé míře, zástavba mimo jádro není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá	do 1434	Zakřow
Ústín	Ústín	Skalov	vyšoká 1B	Novověká parcelační ulicová ves	téměř nenarušený historický stavební fond, rušivá novodobá zástavba není rozsáhlá a je oddělena od historické struktury	1649-1848 (první písemná zmínka 1788)	Skalow

obec	katastrální území	lokalita	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Velký Týnec	Čechovice	Čechovice	vyšoká 1B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vidlicového tvaru	menší sídlo, velmi málo narušený historický stavební fond, rušivá novodobá zástavba - mimo jádro není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá - pronikla také ojediněle bezprostředně do vnitřního organismu sídla v nevhodných pozicích - historických zahradách	do 1434 (první písemná zmínka 1397)	Čechowice, Čechowitz
Velký Týnec	Vsisko	Vsisko	vyšoká 1B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vidlicového tvaru	menší sídlo, velmi málo narušený historický stavební fond, rušivá novodobá zástavba - mimo jádro není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá	do 1434 (první písemná zmínka 1253)	Wsisko
Bělkovice-Laštany	Laštany	Laštany	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení - spojení dvou návsi , třetí návěs obdélíková, polouzavřená	mírně narušený historický stavební fond, novodobá výstavba bezprostředně zasahuje do historických struktur, zem. areál rušivá složka v sousedství historického jádra	do 1434 (první písemná zmínka 1078)	Laschtian
Bělkovice-Laštany	Bělkovice	Bělkovice	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vřetenovitého tvaru	mírně narušený historický stavební fond do jehož vnitřní struktury místy nevhodně vstupuje novodobá zástavba	do 1434 (první písemná zmínka 1254)	Bělkowitz

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Bohuňovice	Bohuňovice	Bohuňovice	průměrná 2A	Ortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s širokou ulicovou návší	mírně narušený historický stavební fond, novodobá výstavba bezprostředně zasahuje do historických struktur, především zástavba původních zahrad navazujících na hospodářské budovy, výrobní areál v sousedství	do 1434 (první písemná zmínka 1078)	Bounovice, Bouňovice, Boniowitz
Bohuňovice	Moravská Loděnice	Moravská Loděnice	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	mírně narušený historický stavební fond, novodobá výstavba bezprostředně zasahuje do historických struktur, především zástavba původních zahrad navazujících na hospodářské budovy -areál stavebnin	do 1434 (první písemná zmínka 1365)	Loděnice, Moravské Loděnice, Mährisch Lodenitz
Bohuňovice	Trusovice	Trusovice	průměrná 2A	Ortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s širokou ulicovou návší	mírně narušený historický stavební fond, novodobá výstavba pouze v omezené míře zasahuje bezprostředně do historických struktur	do 1434 (první písemná zmínka 1360)	Trussowitz
Dolany	Dolany u Olomouce	Dolany	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vidlicového tvaru	mírně narušený historický stavební fond, novodobá výstavba přímo zasahuje do historických struktur, především zástavba původních zahrad navazujících na hospodářské budovy, rušivá složka výrobního areálu v jádrové části	do 1434 (první písemná zmínka 1283)	Dollein

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Dolany	Véska	Véska	průměrná 2A	Krátká ulicová lánová lineární ves středověkého založení	Menší sídlo, mírně narušený historický stavební fond, novodobá obytná zástavba pronikla do jádra, plošná zástavba rekreačního areálu svoji hranicí bezprostředně navazuje na historickou strukturu	do 1434 (první písemná zmínka 1370)	Weska
Doloplazy	Doloplazy	Doloplazy	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vřetenovitého tvaru	mírně narušený historický stavební fond, novodobá výstavba bezprostředně zasahuje do historických struktur včetně samotné návsi, zem. areál jako rušivá složka v sousedství historického jádra	do 1434 (první písemná zmínka 1234)	Doloplas
Drahanovice	Drahanovice	Drahanovice	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vřetenovitého tvaru	historický stavební fond pouze mírně narušen ztrátami, rušivá novodobá individuální zástavba však přímo pronikla do historických struktur, další rušivou složkou je rozsáhlý průmyslový areál v bezprostředním sousedství jádra sídla	do 1434 (první písemná zmínka 1322)	Drahoňovice, Drahaňovice, Drahanowitz
Dub nad Moravou	Dub nad Moravou	Dub nad Moravou	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vidlicového tvaru	historická zástavba málo narušená ztrátami (zrušeny stavby v centru náměstí), rušivá individuální zástavba zasahuje do jádrové části, plošná zástavba mimo jádro, zemědělský areál navazuje přímo na vnější linii sídelního jádra	do 1434 (první písemná zmínka 1135)	Dub

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Dub nad Moravou	Dub nad Moravou	Sokol	průměrná 2A	Novověká parcelační ulicová lokace osady	historická zástavba málo narušená ztrátami, novodobá individuální obytná zástavba navazuje na vnější linii sídelního jádra a způsobila stavební srůst s Dubem nad Moravou	1649-1848 (první písemná zmínka 1786)	
Dub nad Moravou	Bolelouc	Bolelouc	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	sídlo s mírně narušeným historickým stavebním fondem, novodobá obytná individuální zástavba vstupuje přímo do historických struktur, zemědělský areál prostorově oddělen	do 1434 (první písemná zmínka 1239)	Boleloutz
Hlubočky	Posluchov	Posluchov	průměrná 2A	Lánová radiální návěsní ves středověkého až pozdně středověkého založen	malé sídlo, velmi málo narušený historický stavební fond, novodobá zástavba rušivě pronikla do historického jádra, zástavba mimo jádro není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá	do 1434 (první písemná zmínka 1364)	Pozluchov, Posluchau
Hlušovice	Hlušovice	Hlušovice	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	Původně menší sídlo s málo narušeným historickým stavebním fondem, rušivé složky novodobé výstavby -individuální a plošná obytná výstavba většího rozsahu oddělena od historických struktur, areál výroby velkého rozsahu zasahuje do jádrové části	do 1434 (první písemná zmínka 1271)	Hlusovice, Hlussowitz

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Horka nad Moravou	Horka nad Moravou	Horka nad Moravou	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s širokou ulicovou návší	poměrně málo narušený historický stavební fond, do vnitřní struktury pronikla rušivě novodobá zástavba, bývalé zemědělské družstvo svou hranicí navazuje přímo na vnější hranici sídelního jádra	do 1434 (první písemná zmínka 1271)	Horka
Kožušany-Tážaly	Kožušany	Kožušany	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vidlicového tvaru	historická zástavba málo narušená ztrátami, rušivá novodobá zástavba pronikla přímo do jádra do uprázdněných pozic po původní zástavbě (do hloubky parcel mimo stavební čaru související zástavby)	do 1434 (první písemná zmínka 1297)	Kožuschan
Křelov-Břuchotín	Křelov	Křelov	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší amébodidního tvaru	málo naruš. hist. staveb. fondu, siluetu nepříznivě ovlivnila novodobá zástavba (individuální a plošná) plošně oddělena od sídla, zem. areál svou hranicí navazuje přímo na vnější linii sídelního jádra, které zůstává kompaktní a čitelně vymezeno	do 1434 (první písemná zmínka 1249)	Křenov, Krönau
Loučany	Loučany na Hané	Loučany	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	historická zástavba málo narušená ztrátami, rušivá novodobá zástavba pronikla přímo do jádra do uprázdněných pozic po původní zástavbě, ostatní rušivé složky (zem. areál, výrobní areál) prostorově odděleny	do 1434 (první písemná zmínka 1135)	Lautschan

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Lutín	Třebčín	Třebčín	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vidlicového tvaru	historická zástavba málo narušená ztrátami , rušivá novodobá zástavba pronikla přímo do návěsního prostoru, rozsáhlý zemědělský areál svou hranicí navazuje přímo na vnější linii sídelního jádra	do 1434 (první písemná zmínka 1135)	Třepčín, Třeptschein
Náměšť na Hané	Náměšť na Hané	Náměšť na Hané	průměrná 2A	Historické město s vřetenovým náměstím středověkého založení	Historický stavební fond je takřka zcela dochován, do vnitřní struktury pronikla novodobá zástavba v nevhodných pozicích. Navazující plošná obytná zástavba je rozsáhlá, ale prostorově oddělena od sídelního jádra, které zůstává kompaktní a čistě vymezeno		
Olomouc	Chomoutov	Chomoutov	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vidlicového tvaru	mírně narušený historický stavební fond, novodobá výstavba bezprostředně zasahuje do historických struktur, rušivá složka výrobního areálu v sousedství historického jádra	do 1434 (první písemná zmínka 1078)	Chomútov, Chomotau
Olomouc	Lošov	Lošov	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenového tvaru	Historická půdorysná struktura zůstává kompaktní a lehce čitelná, novodobá výstavba však bezprostředně navazuje a zasahuje do vnitřního organismu sídla. Zemědělský areál jako rušivá složka svojí hranicí přímo navazuje na hranici sídelního jádra	do 1434 (první písemná zmínka 1385)	Ločov, Loschau

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Olomouc	Nedvězí	Nedvězí	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vřetenového tvaru	Historická půdorysná struktura zůstává kompaktní a lehce čitelná, novodobá výstavba však bezprostředně navazuje a zasahuje do vnitřního organismu sídla. Areál výroby jako rušivá složka svojí hranicí přímo navazuje na hranici sídelního jádra.	do 1434 (první písemná zmínka 1234)	Medvězí, Nedweis
Přáslavice	Přáslavice u Olomouce	Kocourovce	průměrná 2A	Parcelační jednořadá (řádková) lokace vsi novověkého založení	Malé sídlo s poměrně zachovalým historickým stavebním fondem, siluetu nepříznivě ovlivnily velkoplošné dopravní stavby v těsném sousedství historických struktur	1649-1848	Kocourov, Liliendorf
Příkazy	Hynkov	Hynkov	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vidlicového tvaru	Historická půdorysná struktura zůstává čitelná, novodobá výstavba však bezprostředně zasahuje do vnitřního organismu sídla – jednotlivé obytné stavby přímo v jádrovém prostoru, ostatní plošně rozsáhlá obytná výstavba mimo jádro sídla	do 1434 (první písemná zmínka 1437)	Hinkau
Samotíšky	Samotíšky	Samotíšky	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vidlicového tvaru	Mírně narušený historický stavební fond, rušivá novodobá individuální a plošná obytná zástavba pronikla ve velké míře bezprostředně do vnitřního organismu sídla a za jeho hranice	do 1434 (první písemná zmínka 1135)	Samatišky, Samotíšky, Samotischek

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Skrbeň	Skrbeň	Skrbeň	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší amébodidního tvaru	Mírně narušený historický stavební fond, rušivá novodobá (individuální, hromadná obytná, areál výroby a podnikání) zástavba pronikla bezprostředně do vnitřního organismu sídla a za jeho hranice, historická půdorysná struktura zůstává kompaktní	do 1434 (první písemná zmínka 1174)	Skrbene, Kirwein
Slatinice	Slatinice na Hané	Slatinice	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	Mírně narušený hist. stavební fond, rušivá novodobá (individuální obytná a lázeňský objekt) zástavba pronikla do zahrad kolem historického jádra a za jeho hranici – zahrady kolem historického jádra, historická půdorysná struktura zůstává kompaktní	do 1434 (první písemná zmínka 1249)	Slatenice, Slatěnice, Velké Slatěnice, Großlatein
Svésedlice	Svésedlice	Svésedlice	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vidlicového tvaru	Málo narušený historický stavební fond, rušivá novodobá individuální obytná zástavba pronikla bezprostředně do vnitřního organismu sídla, komplex zemědělské výroby navazuje přímo na sídelní jádro	do 1434 (první písemná zmínka 1371)	Svésedlice, Swisedlitz

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Štěpánov	Štěpánov u Olomouce	Štěpánov	průměrná 2A	Lánová ulicová (silniční) ves středověkého až pozdně středověkého založen	Větší sídlo, mírně narušený historický stavební fond, rušivá novodobá (obytná ,areál výroby a podnikání)zástavba pronikla bezprostředně do vnitřního organismu sídla a za jeho hranice, historická půdorysná struktura zůstává kompaktní	do 1434 (první písemná zmínka 1201)	Stefanau
Štěpánov	Moravská Huzová	Benátky	průměrná 2A	malá ves středověkého až pozdně středověkého založení	Malé sídlo se zachovalým historickým stavebním fondem, jehož siluetu nepříznivě ovlivnila novodobá zástavba zasahující přímo do historických struktur a narovnání říčního meandru, drobná náves zůstává čitelná	do 1434 (první písemná zmínka 1397)	Benatek
Těšetice	Těšetice u Olomouce	Těšetice	průměrná 2A	Neortogonální návěsí lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	Mírně narušený historický stavební fond, rušivá novodobá (individuální, hromadná obytná ,areál výroby a podnikání)zástavba pronikla bezprostředně do vnitřního organismu sídla a za jeho hranice, historická půdorysná struktura zůstává kompaktní	do 1434 (první písemná zmínka 1078)	Tieschetitz
Tršice	Hostkovice	Hostkovice	průměrná 2A	nelokační ves s návší nevyhraněného tvaru	Mírně narušený historický stavební fond, rušivá novodobá zástavba pronikla bezprostředně do vnitřního organismu sídla v nevhodných pozicích	do 1434 (první písemná zmínka 1275)	Hoškovice, Hoskovice, Hostkowitz

obec	katastrální území	lokalita	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Ústín	Ústín	Ústín	průměrná 2A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	sídlo s velmi málo narušeným historickým stavebním fondem, novodobá výstavba pronikla do historických struktur, komplex zemědělské výroby navazuje přímo na sídelní jádro	do 1434 (první písemná zmínka 1078)	Hostín, Ustín
Velká Bystřice	Velká Bystřice	Velká Bystřice	průměrná 2A	Historické město s vřetenovým náměstím středověkého založení	málo narušený historický stavební fond, rušivá novodobá (individuální, hromadná obytná ,areály výroby a podnikání)zástavba pronikla bezprostředně do vnitřního organismu sídla a za jeho hranice, historická půdorysná struktura zůstává kompaktní	do 1434	Wisternitz, Groß-Wisternitz
Dolany	Pohořany	Pohořany	průměrná 2B	Krátká lánová lineární ves středověkého založení	oslabený historický stavební fond, silueta je narušena individuální i plošnou obytnou a rekreační výstavbou, zemědělský areál vstupuje bezprostředně do historických struktur, původní urbanistický typ je z části čitelný	1435-1648 (první písemná zmínka 1491)	Pohoř, Pohorsch
Dolany	Dolany u Olomouce	Dolánky	průměrná 2B	Parcelační ulicová ves novověkého založení	Původně malé sídlo, oslabený historický fond, silueta silně narušena individuální obytnou výstavbou – srůst se sousedním sídlem, původní urbanistický typ je z poměrně čitelný	1649-1848 (první písemná zmínka 1846)	Geblov, Göblersdorf

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Dolany	Dolany	Nové Sady	průměrná 2B	malá ves středověkého až pozdně středověkého založení	Malé sídlo s oslabeným historickým stavebním fondem, silueta narušena výstavbou komunikace, původní urbanistický typ je z části čitelný	1649-1848 (první písemná zmínka 1786)	Novosady, Neudörfl
Kozlov	Kozlov u Velkého Újezdu	Kozlov	průměrná 2B	lánová lineární krátká	krátká rozvolněná lánová ves - oslabený historický stavební fond, silueta je narušena individuální obytnou výstavbou, vojenský areál vstupuje bezprostředně do historických struktur, původní urbanistický typ je z části čitelný	do 1434 (první písemná zmínka 1364)	Kozlau, Koslau
Olomouc	Radíkov	Radíkov	průměrná 2B	nelokační ves shlukového půdorysu	malé sídlo s oslabeným historickým stavebním fondem, silueta narušena individuální i plošnou obytnou a rekreační výstavbou, původní urbanistický typ je z části čitelný	1435-1648 (první písemná zmínka 1598)	Radikau
Olomouc	Lošov	Nový Lošov	průměrná 2B	nelokační ves s návší nevyhraněného tvaru	sídlo s oslabeným historickým stavebním fondem, silueta narušena individuální obytnou a rekreační výstavbou, původní urbanistický typ je z části čitelný	1649-1848	
Olomouc	Droždín	Droždín	průměrná 2B	Neortogonální návěsí lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenového tvaru	původně malé sídlo s oslabeným historickým stavebním fondem, silueta narušena individuální i plošnou obytnou a rekreační výstavbou, původní urbanistický typ je z části čitelný		Droždein

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Slatinice	Slatinice	Lípy	průměrná 2B	parcelační jednořadá (řádková) ves novověkého založení	Su	1649-1848 (první písemná zmínka 1786)	Andlerka, Antlersdorf
Hlubočky	Hlubočky	Hlubočky	nízká 3A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	Prakticky zlikvidovaný historický stavební fond, původní struktura je nenávratně narušena nepřiměřenou novodobou zástavbou bez jakýchkoli urbanistických hodnot	do 1434 (první písemná zmínka 1364)	Hluboček, Hombok
Hlubočky	Hlubočky	Mariánské Údolí	nízká 3B	novodobé sídlo	historická struktura zanikla	1849-1945a	Marienthal
Kozlov	Kozlov u Velkého Újezdu	Slavkov	nízká 3B	lánová lineární krátká	Historická struktura zanikla	do 1434 (první písemná zmínka 1447)	Schlock
Blatec	Blatec	Blatec	proměnlivá 4A	Ortogonální návěsní lokace vsi středověkého až pozdně středověkého založení se čtyřstrannou návší	menší sídlo s takřka zcela zchovalým historickým stavebním fondem, siluetu nepříznivě ovlivnila okolní rozsáhlá novodobá zástavba, rušivé složky jsou prostorově odděleny od sídla, sídelní jádro zůstává kompaktní a čistě vymezeno	do 1434 (první písemná zmínka 1369)	Blatze
Bukovany	Bukovany	Bukovany	proměnlivá 4A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší kyjovitého tvaru	velmi málo narušený historický stavební fond, novodobá výstavba především individuální a plošně obytná většího rozsahu prostorově oddělena od historického jádra (mimo objekt bydlení v historické zahradě)	do 1434 (první písemná zmínka 1135)	Bukowan

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Bystročice	Bystročice	Bystročice	proměnlivá 4A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vřetenovitěho tvaru	zcela zachovalý historický stavební fond, novodobá výstavba - individuální, plošně obytná většího rozsahu a areál zemědělské výroby - prostorově oddělena od historického jádra	do 1434 (první písemná zmínka 1135)	Bejstrošice, Bejstročice, Bejstroschitz
Bystročice	Žerůvky	Žerůvky	proměnlivá 4A	malá návěsní ves středověkého až pozdně středověkého založení	menší sídlo s takřka zcela zachovalým historickým stavebním fondem, siluetu nepříznivě ovlivnila okolní novodobá zástavba, rušivé složky jsou prostorově odděleny od sídla, sídelní jádro zůstává kompaktní a čistě vymezeno	do 1434 (první písemná zmínka 1078)	Žeruwek
Bystrovany	Bystrovany	Bystrovany	proměnlivá 4A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s širokou ulicovou návsi	mírně narušený historický stavební fond, novodobá výstavba - individuální, plošně obytná většího rozsahu, areál zemědělské výroby - prostorově oddělena od historického jádra	do 1434 (první písemná zmínka 1277)	Bystrowan
Daskabát	Daskabát	Daskabát	proměnlivá 4A	Parcelační ulicová ves novověkého založení	menší sídlo s takřka zcela zachovalým historickým stavebním fondem, siluetu ovlivnila okolní rozsáhlá novodobá zástavba, která prostorově oddělena od sídla, sídelní jádro zůstává kompaktní a čistě vymezeno	1435-1648 (první písemná zmínka 1570)	Daskabaty, Daskabat

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Drahanovice	Luděřov	Luděřov	proměnlivá 4A	Neortogonální návěsí lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vřetenovitého tvaru	mírně narušený historický stavební fond, novodobá individuální zástavba většího rozsahu je prostorově oddělena od historické struktury, která zůstává kompaktní, zem. areál rušivá složka v sousedství historického jádra	do 1434 (první písemná zmínka 1349)	Ludeřow
Drahanovice	Luděřov	Střížov	proměnlivá 4A	Malá návěsí ves	menší sídlo s velmi málo narušeným stavebním historickým fondem, novodobá idndividuální obytná výstavba většího rozsahu prostorově čitelně oddělena od jádra, které zůstává kompaktní a zřetelně vymezeno	do 1434 (první písemná zmínka 1287)	Střízov, Střížow
Drahanovice	Lhota pod Kosířem	Lhota pod Kosířem	proměnlivá 4A	víska	malé sídlo s velmi málo narušeným historickým stavebním fondem, novodobá individuální obytná výstavba většího rozsahu prostorově čitelně oddělena od jádra, které zůstává kompaktní a zřetelně vymezeno	do 1434 (první písemná zmínka 1348)	Lhota
Dub nad Moravou	Tučapy	Tučapy	proměnlivá 4A	Neortogonální návěsí lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsi vřetenovitého tvaru	Menší sídlo s mírně narušeným historickým stavebním fondem, novodobá obytná individuální zástavba vstupuje přímo do historických struktur, mimo jádro došlo novodobou zástavbou ke srůstání se sousedním sídlem zemědělský areál prostorově oddělen	do 1434 (první písemná zmínka 1135)	Tučap

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Horka nad Moravou	Horka nad Moravou	Sedlisko	proměnlivá 4A	Malá návesní ves středověkého až pozdně středověkého založení	menší sídlo s takřka zcela zachovalým historickým stavebním fondem, siluetu nepříznivě ovlivnila okolní rozsáhlá novodobá zástavba, rušivé složky jsou prostorově odděleny od sídla, sídelní jádro zůstává kompaktní a čistě vymezeno	do 1434 (první písemná zmínka 1276)	Sedlejsko
Charváty	Charváty	Charváty	proměnlivá 4A	Neortogonální návesní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsí vidlicového tvaru	mírně narušený historický stavební fond, novodobá zástavba není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá a je prostorově oddělena od historické struktury, která zůstává kompaktní	do 1434 (první písemná zmínka 1347)	Charwath
Charváty	Drahlov	Drahlov	proměnlivá 4A	Neortogonální návesní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsí vřetenovitého tvaru	mírně narušený historický stavební fond, novodobá zástavba není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá a je prostorově oddělena od historické struktury, která zůstává kompaktní	do 1434 (první písemná zmínka 1399)	Drahlov
Krčmaň	Krčmaň	Krčmaň	proměnlivá 4A	Neortogonální návesní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návsí vřetenovitého tvaru	Velmi málo narušený historický stavební fond, novodobá zástavba není vzhledem k velikosti sídla rozsáhlá a je prostorově oddělena od historické struktury, která zůstává kompaktní	do 1434 (první písemná zmínka 1259)	Krčmany

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Liboš	Liboš	Liboš	proměnlivá 4A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vidlicového tvaru	malé sídlo s velmi málo narušeným historickým stavebním fondem, novodobá obytná výstavba většího rozsahu (individuální obytná, zemědělské družstvo) prostorově čitelně oddělena od jádra, které zůstává kompaktní a zřetelně vymezeno	do 1434 (první písemná zmínka 1078)	Libuše, Libuš, Libusch
Lutín	Třebčín	Heneberk	proměnlivá 4A	Parcelační jednořadá ves novověkého založení	historická zástavba málo narušená ztrátami, rušivá novodobá zástavba pronikla přímo do návěsního prostoru, rozsáhlý zemědělský areál svou hranicí navazuje přímo na vnější linii sídelního jádra	1649-1848 (první písemná zmínka 1780)	Heneberg, Heneberky, Henneberg
Mrsklesy	Mrsklesy na Moravě	Mrsklesy	proměnlivá 4A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší amébodidního tvaru	menší sídlo s velmi málo narušeným historickým stavebním fondem, novodobá obytná výstavba většího rozsahu (individuální obytná) prostorově čitelně oddělena od jádra, které zůstává kompaktní a zřetelně vymezeno	do 1434 (první písemná zmínka 1364)	Mrsklice, Nirklowitz
Náměšť na Hané	Náměšť na Hané	Biskupství	proměnlivá 4A	Ortogonální návěsní lokace vsi, ulicová široká moravská, středověkého až pozdně středověkého založení	menší sídlo s takřka zcela zachovalým historickým stavebním fondem, siluetu nepříznivě ovlivnila rozsáhlá okolní novodobá zástavba, původní sídelní jádro zůstává kompaktní a čistě vymezeno	do 1434 (první písemná zmínka 1403)	Biskupstvo, Biskupstwo

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Náměšť na Hané	Náměšť na Hané	Nové Dvory	proměnlivá 4A	Parcelační jednořadá lokace vsi novověkého založení	Malé sídlo se zcela zachovalým historickým stavebním fondem, jehož siluetu ovlivnila novodobá výstavba (současná dvouřadá zástavba)	1649-1848	Nový Dvůr, Neuhoř
Olomouc	Svatý Kopeček	Svatý Kopeček	proměnlivá 4A	parcelační		1649-1848 (první písemná zmínka 1788)	Kopeček u Olomouce, Kopeček, Heiligberg
Přáslavice	Přáslavice	Přáslavice	proměnlivá 4A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	sídlo s málo narušeným historickým stavebním fondem, novodobá obytná výstavba většího rozsahu (individuální a plošná obytná) prostorově čitelně oddělena od jádra, které zůstává kompaktní a zřetelně vymezeno	do 1434 (první písemná zmínka 1135)	Přaslovice, Přaslawitz
Štěpánov	Březce	Březce	proměnlivá 4A	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	malé sídlo s velmi málo narušeným historickým stavebním fondem, novodobá obytná výstavba většího rozsahu (individuální obytná, zemědělské družstvo) prostorově čitelně oddělena od jádra, které zůstává kompaktní a zřetelně vymezeno	do 1434 (první písemná zmínka 1276)	Břesce, Břest

obec	katastrální území	lokalita	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Tověř	Tověř	Tověř	proměnlivá 4A	Ortogonální návěsní lokace vsi, ulicová široká, středověkého až pozdně středověkého založení	menší sídlo s takřka zcela zachovalým historickým stavebním fondem, siluetu nepříznivě ovlivnila rozsáhlá okolní novodobá zástavba, původní sídelní jádro zůstává kompaktní a čistě vymezeno	do 1434 (první písemná zmínka 1203)	Tověř, Towersch
Tršice	Tršice	Tršice	proměnlivá 4A	Historické město s vidlicovým náměstím středověkého založení	Historický stavební fond takřka zcela dochován, novodobá zástavba rušivě do jádra zasahuje ojedinele, navazující plošná zástavba většího rozsahu je prostorově oddělena od sídelního jádra, které zůstává kompaktní a čistě vymezeno	do 1434 (první písemná zmínka 1282)	Teschitz, Trschitz
Věrovany	Věrovany	Rakodavy	proměnlivá 4A	Ortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s širokou ulicovou návší	Menší sídlo, historický stavební fond málo narušen, jádro zůstává kompaktní a čitelně vymezeno i když mírně narušeno novodobou zástavbou v zahradách, navazující obytnou plošnou výstavbou došlo ke srůstu s Věrovany a Nenakonicemi	do 1434 (první písemná zmínka 1358)	Rakodava, Rakodany, Rakodau

obec	katastrální území	lokalita	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Věrovany	Nenakonice	Nenakonice	proměnlivá 4A	Ortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s širokou ulicovou návší	Menší sídlo, historický stavební fond takřka nenarušen, jádro zůstává kompaktní a čitelně vymezeno i když mírně narušeno novodobou zástavbou navazující obytnou plošnou výstavbou došlo ke srůstu s Věrovany (Rakodavy)	do 1434 (první písemná zmínka 1135)	Nenakonitz
Grygov	Grygov	Grygov	proměnlivá 4B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenového tvaru	historický stavební fond velmi málo narušen, navazující plošná zástavba historické jádro prakticky pohlcuje. Jádro zůstává kompaktní a zřetelně vymezeno, charakter sídla změněn	do 1434	Grigava, Grigov, Grügau
Hněvotín	Hněvotín	Hněvotín	proměnlivá 4B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší kyjovitého tvaru	historický stavební fond velmi málo narušen, navazující plošná zástavba jak obytná, tak výrobní historické jádro prakticky pohlcuje. Jádro zůstává kompaktní a zřetelně vymezeno, charakter sídla zcela změněn	do 1434 (první písemná zmínka 1078)	Nebotín, Nebotein
Lutín	Lutín	Lutín	proměnlivá 4B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenovitého tvaru	historický stavební fond velmi málo narušen, navazující plošná zástavba jak obytná, tak výrobní historické jádro prakticky pohlcuje. Jádro zůstává kompaktní a zřetelně vymezeno, charakter sídla zcela změněn	do 1434 (první písemná zmínka 1234)	Luttein

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Olomouc	Černovír	Černovír	proměnlivá 4B	Ortogonální návěsní čtyřstranná lokace vsi, středověkého až pozdně středověkého založení	ves aglomerovaná	do 1434	Černovír, Černowier
Olomouc	Hejčín	Hejčín	proměnlivá 4B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenového tvaru	aglomerovaná ves	do 1434	Hajčín, Hatschein
Olomouc	Řepčín	Řepčín	proměnlivá 4B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vidlicového tvaru	aglomerovaná ves	do 1434	Hřebčín, Hřeptschein
Olomouc	Neředín	Neředín	proměnlivá 4B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenového tvaru	aglomerovaná ves	do 1434	Neřetín
Olomouc	Klášteří Hradisko	Klášteří Hradisko	proměnlivá 4B	samota	aglomerovaná ves	do 1434	Hradisko, Klášter Hradisko, Kloster Hradisch
Olomouc	Týneček	Týneček	proměnlivá 4B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenového tvaru	aglomerovaná ves	do 1434	Tejniček, Tejničky, Teinitschek
Olomouc	Chválkovice	Chválkovice	proměnlivá 4B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenového tvaru	aglomerovaná ves	do 1434 (první písemná zmínka 1220)	Chwalkovice, Chwalkowitz
Olomouc	Pavlovičky	Pavlovičky	proměnlivá 4B	Parcelační ulicová lokace vsi novověkého založení	aglomerovaná ves	1649-1848 (první písemná zmínka 1743)	Pavlovice, Paulowitz
Olomouc	Bělidla	Bělidla	proměnlivá 4B	malá ves	aglomerovaná ves	do 1434 (první písemná zmínka 1771)	Bělidlo, Bleich

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Olomouc	Hodolany	Hodolany	proměnlivá 4B	malá ves	aglomerovaná ves	do 1434 (první písemná zmínka 1258)	Odolany, Hodolein
Olomouc	Hodolany	Rolsberk	proměnlivá 4B	Parcelační ulicová lokace vsi novověkého založení	aglomerovaná ves	1649-1848 (první písemná zmínka 1758)	Rollsberg, Rolsberg
Olomouc	Nová Ulice	Nová Ulice	proměnlivá 4B	Parcelační ulicová lokace vsi novověkého založení	aglomerovaná ves	1649-1848 (první písemná zmínka 1742)	Holomoucká Nová Ulice, Neumittergasse, Neugasse
Olomouc	Nová Ulice	Zelená Ulice	proměnlivá 4B	Parcelační jednořadá (řádková) lokace vsi novověkého založení	aglomerovaná ves	1649-1848 (první písemná zmínka 1846), zánik 1945-1989	Holomouc předměstí Křenová Ulice, Plačlivá Ulice, Greinergasse
Olomouc	Slavonín	Slavonín	proměnlivá 4B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vidlicového tvaru	aglomerovaná ves		Schnobolin
Olomouc	Nemilany	Kyselov	proměnlivá 4B	Nelokační ulicová ves	aglomerovaná ves	1435-1648 (první písemná zmínka 1466)	Gießhübel
Olomouc	Nemilany	Nemilany	proměnlivá 4B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vidlicového tvaru	aglomerovaná ves	do 1434 (první písemná zmínka 1135)	Nimlau
Olomouc	Povel	Povel	proměnlivá 4B	Parcelační ulicová lokace vsi	aglomerovaná ves	1649-1848 (první písemná zmínka 1742)	Povl, Hötzendorf u Olomouce, Powel
Olomouc	Nové Sady	Nové Sady	proměnlivá 4B	Parcelační ulicová lokace vsi	aglomerovaná ves	do 1434 (první písemná zmínka 1314)	Novosady, Novosad, Neustift
Olomouc	Nové Sady	Nové Sady	proměnlivá 4B	Parcelační ulicová lokace vsi	aglomerovaná ves	do 1434 (první písemná zmínka 1314)	Novosady, Novosad, Neustift
Olomouc	Nové Sady	Rybáře	proměnlivá 4B	víska	aglomerovaná ves	1649-1848	

obec	katastrální území	lokality	urbanistická hodnota	typ struktury	popis	vznik	jiná jména
Olomouc	Nový Svět	Nový Svět	proměnlivá 4B	Parcelační ulicová lokace vsi novověkého založení	aglomerovaná ves	1435-1648 (první písemná zmínka 1521)	Salzergut
Olomouc	Holice	Holice	proměnlivá 4B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vřetenového tvaru	aglomerovaná ves	do 1434 (první písemná zmínka 1275)	Holitz
Olomouc	Olomouc město	Olomouc	proměnlivá 4B	město nevyhraněné	aglomerovaná ves	do 1434 (první písemná zmínka 1046)	Holomouc, Olmütz
Velký Týnec	Velký Týnec	Velký Týnec	proměnlivá 4B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vidlicového tvaru	historický stavební fond velmi málo narušen, navazující plošná zástavba jak obytná, tak výrobní historické jádro prakticky pohlcuje. Jádro zůstává kompaktní a zřetelně vymezeno, charakter sídla zcela změněn	do 1434 (první písemná zmínka 1207)	Großsteinitz
Velký Újezd	Velký Újezd	Velký Újezd	proměnlivá 4B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší vidlicového tvaru	Větší sídlo, historický stavební fond velmi málo narušen, navazující plošná zástavba jak obytná, tak výrobní historické jádro prakticky pohlcuje. Jádro zůstává kompaktní a zřetelně vymezeno, charakter sídla zcela změněn	do 1434 (první písemná zmínka 1324)	Groß-Aujezd
Věrovany	Věrovany	Věrovany	proměnlivá 4B	Neortogonální návěsní lokace vsi vrcholně středověkého až pozdně středověkého založení s návší améboidního tvaru	Větší sídlo, historický stavební fond velmi málo narušen, jádro zůstává kompaktní a čitelně vymezeno, navazující obytnou plošnou výstavbou došlo ke srůstu s Rakodavy	do 1434 (první písemná zmínka 1135)	Wěrowan

Současné hlavní urbanistické problémy v obraze sídel

Zástavba je v každém půdorysném typu sídla uspořádaná specifickým způsobem, který předurčuje i způsob vymezení nových ploch pro obytnou zástavbu

Vstup novodobé zástavby do sídla s sebou nesl a nese problémy, které se negativně promítají i do obrazu sídla.

Problémy výstavby jež jsou v obcích ORP Olomouc patrné - období od konce II. sv. války do konce 80. Let 20. Stol.

- Likvidace původního stavebního fondu
- Výstavba rušivých celků v přímé vazbě na historickou půdorysnou strukturu - výstavba v jádrových částech sídel
- Výstavba často rozsáhlých rušivých celků mimo historický půdorys sídla - (zemědělské, průmyslové, vojenské areály)
- Výstavba rušivých celků mimo historický půdorys sídla (chatové kolonie)
- Výstavba rušivých celků v přímé vazbě na historickou půdorysnou strukturu - plošné celky situované na vnějším obvodu původního sídla

Problémy výstavby v obcích ORP Olomouc - období od 90. Let 20. Stol

- Individuální výstavba v krajině
- Plošná výstavba ve volné krajině

Ochrana a rozvoj struktury zástavby jako jedné z nejvýznamnějších hodnot v území

Urbanistické zásady jednotné pro všechny půdorysné typy sídel

- Pro novou výstavbu je vždy nezbytné přednostně využívat prostorových rezerv v existující zástavbě
- Není-li to v rozporu s přírodními hodnotami konkrétní lokality, je vždy žádoucí novou výstavbu realizovat na půdorysech zaniklých staveb
- S ohledem na přítomné hodnoty je třeba při navrhování nových ploch pro obytnou zástavbu postupovat směrem od jádra sídla směrem k jeho okrajům
- Je zcela nežádoucí navrhovat kdekoli v rámci lokality plošnou (kobercovou) obytnou zástavbu. Tento požadavek je klíčový zejména pro venkovská sídla.
- Je zcela nežádoucí vstupovat individuální obytnou či rekreační zástavbou do volné krajiny tam, kde není doložen historická urbanizace
- Pro jakoukoli výstavbu v malých sídlech je nevhodné zakládat nové obslužné komunikace
- Je zcela nevhodné zastavovat pohledově exponovaná místa – horizonty, volné plochy bez optických bariér, otevřené průhledy.
- Je nevhodně stavebně propojovat historickou půdorysnou struktur a novodobou zástavbu, jsou-li prostorově odděleny.
- Existuje-li prostorový odstup mezi historickou půdorysnou formou a mladší zástavbou, je žádoucí jej zachovat a případně podpořit výsadbou vysoké zeleně.
- Oddělené části složených půdorysných forem je zcela nevhodně vzájemně stavebně propojovat
- U složených půdorysných sídleních forem je žádoucí zachovat prostorové oddělení jednotlivých částí sídla a podpořit jej návrhem nezastavitelných ploch.
- Jsou-li rušivé objekty či areály umístěny v prostorovém odstupu od dochovaného historického sídla nebo jeho části, je nevhodné je s historickou strukturou jakkoli stavebně propojovat
- Prostorový účinek rušivých staveb by neměl být posilován navyšováním objemu budov, realizací nových prostorově rušivých staveb, likvidací existující izolační zeleně
- Je žádoucí vizuálně potlačit rušivý účinek staveb či areálů

- Tam, kde rušivé objekty či areály nenavazují bezprostředně na historickou zástavbu, je vhodné vzájemné prostorové oddělení obou částí posílit návrhem nezastavitelných ploch, výsadbou izolační zeleně ke zmírnění pohledové expozice staveb
- U nevýraznější působících staveb ne nezbytně uvážit a podpořit jejich eventuelní přestavbu u a objemovou redukci, případně odstranění
- Je zcela nežádoucí stavebně navazovat na novodobou solitérní výstavbu u ve volné krajině a posilovat tak negativní prostorový účinek nevhodně situovaných objektů
- Solitérní výstavbu v nevhodných prostorových pozicích je žádoucí izolovat od ostatních urbanizovaných ploch a zabránit dalšímu stavebnímu rozvoji v dotčených lokalitách
- Negativní prostorový účinek zástavby je vhodné zmírnit výsadbou skupin vysoké zeleně ve směru nejvýznamnějších pohledů

Urbanistické zásady pro sídla s návesní lokací

V některých obcích v ORP Olomouc pronikla novodobá zástavba až do historických návsi, přičemž z hlediska ochrany hodnoty struktury zástavby je zcela nevhodné zastavovat prostor historické návsi a to i v obcích, jejichž struktura byla významně narušena likvidací původního stavebního fondu a charakteristická forma již není patrná – realizace jakýchkoli objektů v návesním prostoru znemožňuje případnou obnovu původní formy.

- *novodobá zástavba v nevhodných pozicích*
- *historická zástavba nebo její části*

Zdroj dat: MMOL ODUR, CUZK

Hodnotou je zároveň i samotná linie historického návesního prostoru, přesto docházelo a dochází k tomu, že nově realizované stavby jsou zcela nevhodně situovány mimo linii historického návesního prostoru. Pro ochranu historického návesního prostoru je zcela nevhodné navrhovat zástavbu v takových pozicích a formách, které narušují historický tvar návsi.

 novodobá zástavba v nevhodných pozíciách

 historická zástavba alebo její časti

 hranice historické návsi

Zdroj dat: MMOL ODUR, CUZK

Pro zachování či rozvoj hodnoty sídla je nezbytné, aby objekty doplňované do pozic po zaniklé zástavbě vždy dodržovaly stavební čáru původních budov – tedy linii, na níž byly situovány průčelní fasády orientované do návěsního prostoru. Tento požadavek platí i pro sídla, jejichž struktura byla výrazně narušena likvidací původního stavebního fondu – obnova návěsního celku je hlavní prioritou a posílením základní hodnoty prostoru.

Nově realizovaná zástavba by měla respektovat historickou parcelaci a základní objem zaniklých budov, eventuálně s drobnými nuancemi oproti původnímu stavu.

- vhodně umístěné nové objekty
- historická zástavba nebo její části
- hranice historické návsi

Zdroj dat: MMOL ODUR, CUZK

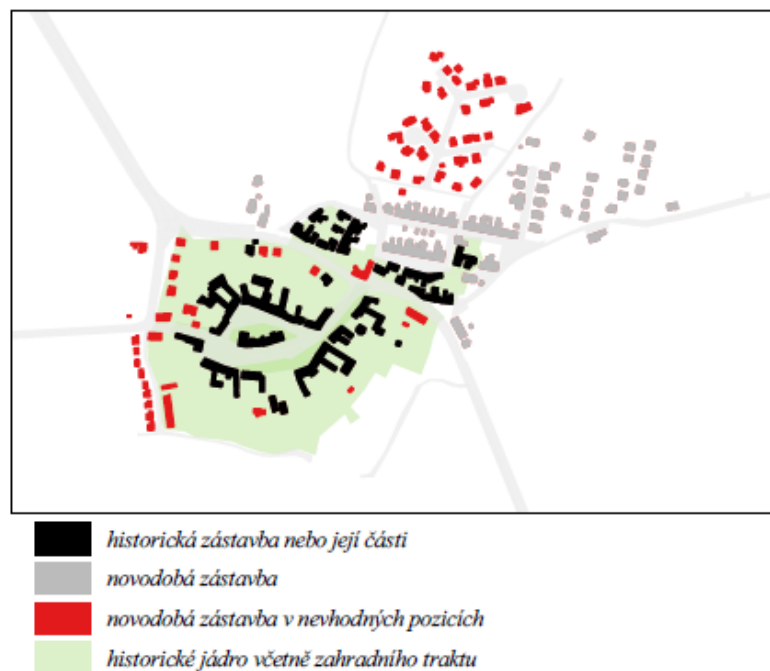
U většiny obcí novodobá výstavba pronikla i do zahradního traktu historického jádra obcí ORP Olomouc a tento trend pokračuje i v současnosti. Došlo tím k nenávratnému narušení siluety historického sídla a charakteristická půdorysná forma sídla tím ztrácí svou čitelnost.

- historická zástavba nebo její části
- historické jádro včetně zahradního traktu
- novodobá zástavba v nevhodných pozicích

Pro zachování či rozvoj hodnoty sídla je nezbytné, aby nebyla navrhována jakákoli zástavba bezprostředně do zadního (zahradního) traktu objektů sídelního jádra. Pokud zástavba rušivě pronikla bezprostředně do historické struktury sídla, je nevhodné na ni stavebně navazovat způsobem, který prohloubí disproporci historického celku a nepatřičných novodobých forem.

Některým obcím v ORP Olomouc se nevyhnula hromadná (kobercová) výstavba, která se jednoznačně negativně projevuje v obraze sídla a je tedy nežádoucí ji povolovat nejen ve volné krajině, ale i v bezprostřední vazbě na existující urbanizované plochy.

Zdroj dat: MMOL ODUR, CUZK

Pro zachování či rozvoj hodnoty sídla je nezbytné další výstavbu mimo zastavěné území sídla realizovat v malých kompaktních skupinách ve vazbě na existující komunikace, pouze však takovým způsobem, aby svým rozsahem a umístěním vhodně doplňovaly sídelní formu. Je nezbytné, aby nově navržené celky byly situovány v mírném odstupu od navazující zástavby – touto fragmentací se zabrání vzniku kobercově urbanizovaných ploch

Přirozený přechod sídla do volné krajiny byl tvořen pásem zahrad a záhumenní cestou přičemž se v některých návesních obcích ORP Olomouc tato hodnotná struktura zachovala a je tedy nezbytné ji respektovat a chránit.

- historická zástavba nebo její části
- nové objekty v souladu s charakterem zástavby - na půdorysu zaniklých staveb
- prostorové oddělení historické návsi
- novodobá zástavba

Zdroj dat: MMOL ODUR, CUZK

Pro zachování či rozvoj hodnoty sídla je nezbytné dbát na to, že návsní jádro musí být vždy čitelně odděleno od jakýchkoli dalších urbanizovaných ploch, aby charakteristický obraz návsního sídla v krajině zůstal zachován.

Tam, kde již zástavba k historické struktuře pronikla a celky dosud nejsou stavebně propojeny je vhodné existující distanci zachovat a posílit návrhem nezastavěných ploch, případně výsadbou vysoké zeleně.

Urbanistické zásady pro lánové lineární a ulicové vsi

U tohoto typu vsí vsí je hodnota struktury zástavby narušena umístěním nových objektů mimo stavební čáru navazující zástavby. Taktéž je rušivé umístění kompaktních souborů staveb příliš pravidelného objemového uspořádání do uliční fronty.

U ulicových vsí je také často jejich struktura narušena výstavbou plošných celků v přímé návaznosti na historickou zástavbu mimo existující komunikace. Nejrušivěji působí zejména novodobá výstavba situovaná paralelně s existující komunikační osou sídla.

- *historická zástavba nebo její části*
- *historické jádro včetně zahradního traktu*
- *novodobá zástavba v nevhodných pozicích*

Zdroj dat: MMOL ODUR, CUZK

Hodnota struktury zástavby je v případě ulicových vsí respektována a chráněna dodržováním následujících zásad:

- Doplnovat volná místa v uliční frontě tak, aby byla zachována a podpořena komunikační půdorysná struktura sídla včetně dalších specifických znaků. Je nezbytné, aby nové objekty dodržovaly stavební čáru navazující zástavby. Pokud jsou již existující budovy situovány v hloubce parcel je přesto vhodné navrhovat sousedící stavby co nejbližší ke komunikaci
- Stavby by měly být situovány v přirozených prolukách v zástavbě a vždy ve vazbě na existující a funkční komunikace.
- Pokud existují stavební celky mimo jádrovou strukturu, je vhodné je zahušťovat takovým způsobem, aby silueta sídla působila co nejjednotněji.
- Rušivý efekt budov či souborů, které jsou prostorově neodělitelné od historické půdorysné struktury je nevhodné posilovat navazující výstavbou.
- Existuje-li prostorový odstup mezi historickým jádrem a novodobou zástavbou, je nezbytné jej zachovat, aby historická půdorysná struktura zůstávala v sídelním obraze co nejčitelnější.
- Vzájemný odstup stavebních celků je vhodné posílit návrhem nezastavitelných ploch, případně doplnit výsadbou vysoké zeleně.
- Je nevhodné podporovat výstavbu v okolí samostatně stojících objektů, zejména těch, které vznikly mimo dominantní půdorysnou formu v novodobé sídelní historii
- Pokud jsou prostorové možnosti uvnitř sídla vyčerpány, je okrajově při existujících komunikacích možno navrhnout samostatné obytné celky v rozsahu několika staveb.

Příklady ochrany a rozvoje stávající urbanistické struktury

Příklad umístění nových staveb v návaznosti na stávající sídelní strukturu způsobem chránící a dále rozvíjející její hodnoty (zejména polohou staveb vůči veřejnému prostранství a sousedním pozemkům).

Zdroj dat: MMOL OKR, CUZK

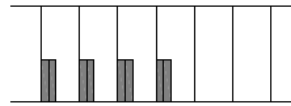
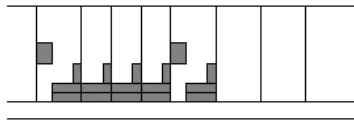
Příklad nesprávného umístění nových staveb ve stávající sídelní struktuře způsobem, který ji nerozvíjí a naopak poškozuje.

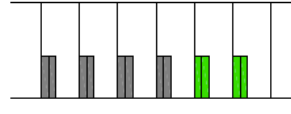
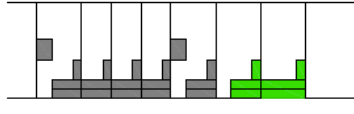
Zdroj dat: MMOL ODUR, CUZK

Umístování staveb

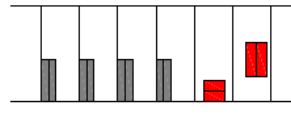
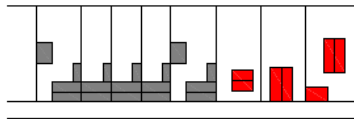
stav (v návaznosti na zástavbu jsou zastavitelné pozemky)

správně (umístění nových staveb dále rozvíjí stávající hodnotnou strukturu zástavby)

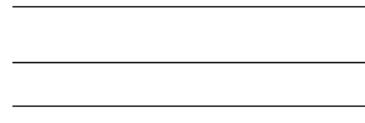
špatně (umístění staveb nerozvíjí - ignoruje stávající strukturu zástavby)

Zdroj dat: MMOL ODUR

Vymezování pozemků

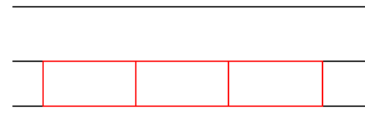
stav (zastavitelné pozemky jsou dosud využívány jako pole)

správně (pro vymezení pozemků správným způsobem je nutná mnohdy přeparcelace)

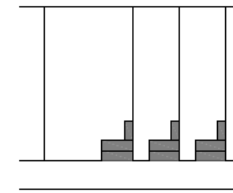

špatně (pozemky ne hospodárně využívají veřejnou infrastrukturu a zastavitelné území)

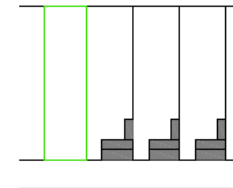

Zdroj dat: MMOL ODUR

stav (stávající pozemky staveb)

správně (vymezení nového pozemku stavby na úkor stávajícího správným způsobem dle charakteru zástavby)

špatně (vymezení nového pozemku stavby na úkor stávajícího nesprávným způsobem)

